

TER BESLISSING

Datum

28 februari 2025

Onze referentie

IenW/BSK-2025/47572

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
ANP

Beslistermijn

05-03-2025

Bijlage(n)

1

Aan

Staatssecretaris

nota

TK-vragen Veltman procedure EC HRN-concessie

Aanleiding

De Europese Commissie heeft op 12 februari 2025 een met reden omkleed advies uitgebracht over de hoofdrailnet-concessie 2025-2033. Dit is de volgende stap in de inbreukprocedure over deze concessie, die de Europese Commissie in 2023 is gestart. Het Tweede Kamerlid Veltman (VVD) heeft hier vragen over gesteld (Kamerstuknummer 2025D06144). Met bijgaande Kamerbrief worden de antwoorden aan de Kamer gezonden.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met de antwoorden op de vragen van het Tweede Kamerlid (zie bijlage 1).

Kernpunten

- De Europese Commissie (hierna: de Commissie) heeft op 12 februari 2025 een met reden omkleed advies uitgebracht wegens niet-naleving van Verordening (EG) nr. 1370/2007 (de zogenaamde PSO-verordening) bij de gunning van de hoofdrailnet-concessie aan NS voor de periode 2025-2033 (zie bijlage 2). Een met reden omkleed advies (hierna: MROA) is de tweede stap in de administratieve fase van de inbreukprocedure van de Commissie.
- Nederland heeft twee maanden de tijd (11 april) om te reageren op het MROA en om de noodzakelijke maatregelen te treffen om het advies op te volgen. Als Nederland het advies van de Commissie niet of onvoldoende opvolgt, dan kan de Commissie als volgende stap besluiten om de zaak naar het EU-Hof van Justitie te brengen.
- De Nederlandse reactie op het MROA wordt opgesteld in nauw overleg met de Landsadvocaat. Het MROA is vertrouwelijk van aard waardoor een aantal vragen van het Tweede Kamer lid enkel procesmatig beantwoord kunnen worden.

Krachtenveld

- De Tweede Kamer overweegt een debat aan te vragen over de ingebrekestelling van de Commissie. Een besluit hierover is nog niet genomen.
- Bij de totstandkoming van de HRN-concessie zijn nadrukkelijk de risico's rond de ingebrekestelling met de Kamer gedeeld en besproken.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Korte samenvatting van het met redenen omkleed advies (MROA) in de inbreukzaak betreffende de nieuwe HRN-concessie 2025-2033

Het mroa ziet op de bezwaren die de Commissie al eerder heeft geuit in de aanmaningsbrieven van 14 juli 2023 en 13 maart 2024. De Commissie is van oordeel dat de beantwoording van Nederland niet voldoende was. In het MROA geeft de Commissie opnieuw aan dat:

- Er een inbreuk is gemaakt op de **overgangsregeling** waarin de PSO-verordening voorziet, nu volgens de Commissie een objectieve rechtvaardiging ontbreekt voor de mobilisatieperiode (implementatieperiode) van één jaar tussen het moment van gunnen (21 december 2023) en de start van de concessie (1 januari 2025). De Commissie vindt dus dat we misbruik maken van de overgangsregeling. De HRN-concessie is al in december 2023 gegund, terwijl deze pas in januari 2025 ingaat. Volgens de Commissie hebben we ook geen goede argumenten aangevoerd waarom die lange periode nodig was;
- Er een inbreuk is gemaakt op de bepalingen in de PSO-verordening over de specificatie van openbare dienst verplichtingen doordat er geen **marktanalyse** is uitgevoerd of enig ander passend bewijs is verzameld waaruit blijkt dat er sprake is van marktfalen dat de omvang van de nieuwe concessieovereenkomst zou rechtvaardigen;
- Op diezelfde bepalingen over de specificatie van openbare dienst verplichtingen een inbreuk is gemaakt doordat de diensten van Arriva waarvoor om open toegang is verzocht (sprinterdiensten Groningen – Zwolle en Leeuwarden – Zwolle) zijn opgenomen in de reikwijdte van de nieuwe concessieovereenkomst. Terloops zegt de Commissie dat ze eventueel ook aan de staatssteunregels kunnen toetsen. Als de noordelijke lijnen ten onrechte zijn opgenomen in de concessie dan is de omvang te groot en is er sprake van staatssteun die gemeld had moeten worden, aldus de Commissie. De Commissie onderbouwt dit verder niet.

De Commissie komt in haar MROA niet met nieuwe inhoudelijke argumenten om haar bezwaren te onderbouwen. Er wordt slechts een enkele keer jurisprudentie aangehaald die de Commissie nog niet eerder heeft genoemd. Daarnaast verzoekt de Commissie om de nodige maatregelen te treffen om het MROA op te volgen. De Commissie geeft echter geen duidelijke richting welke maatregelen dit zouden moeten zijn.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02.	Beantwoording TK vragen	Deadline 6 maart 2025

Datum

28 februari 2025

Onze referentie

IenW/BSK-2025/47572

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
ANP

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

1